

מפגש תושבים בנושא זיהום אוויר מיום 18.9.2017

קובץ שאלות ותשובות

1. מדוע יש לעתים ריח של כלור במי הברז?

תשובה

ככלל, מפעל המים מספק לתושבי כפר סבא את מי השתיה שלהם, הנשאבים מבארות מאגר ההר, שאיכות מימיו גבוהה ביותר. המים נחשבים מים מתוקים ביותר וכמות הכלורידים בהם היא סביב 100 מיליגרם לליטר בהשוואה לכמות כלורידים גבוהה יותר במקורות מים אחרים. למידע נוסף, בקרו [באתר מפעל המים](#).

למשך תקופה מסוימת אחת לשנה מקבלים תושבי כפר סבא את מי השתיה שלהם ממי המוביל הארצי. בתקופה זו ניתן לחוש לעתים בריח כלור קל במים. רגישות האנשים לטעם המים שונה מאדם לאדם. יש אנשים רגישים שעשויים להבחין בכל שינוי במקור המים ויש שלא יבחינו כלל. כך או אחרת, בדיקות רבות הוכיחו כי רמת הכלור הקיימת במי השתייה הנה בטוחה, למרות שיש אנשים הקובלים על הטעם הנלווה.

מכל מקום, מראה, טעם או ריח הינם סימן ראשוני בלבד לקביעת איכות המים. אין לשתות מים הנראים לא נקיים, בעלי טעם מוזר או ריח רע, מלבד ריח קל של כלור. איכות המים, כולל הימצאות כימיקלים או חיידקים, נקבעת על פי תקן של משרד הבריאות לאחר בדיקה המבוצעת במעבדה מוסמכת. לא ניתן לראות, להרגיש או להריח במים את אף אחד מהכימיקלים או החיידקים אשר עלולים להזיק לבריאות. לכן מבוצעות בדיקות מעבדתיות.

כל הבדיקות המבוצעות במי השתייה נעשות על פי דרישות והנחיות משרד הבריאות. בצנרת המים מבצעים בדיקות בקטריאליות, עכירות, מתכות, ריכוז כלור נותר ופלוואר. בבארות ובחיבורי מקורות מבצעים בדיקות בקטריאליות, כלור ופלוואר. בבארות המים מבצעים בדיקות מורכבות הבודקות הימצאות חומרים אנאורגניים, חומרים אורגניים נדיפים, מיקרו-מזהמים מקבוצת חומרי הדברה, חומרים בעלי השפעה אורגנופלטית (טעם, ריח, וכו'). באתר האינטרנט של מפעל המים, מופיעים דו"חות איכות המים בהתאם להנחיות משרד הבריאות והגופים הממונים. [לצפייה בדוחות איכות המים התקופתיים](#).

2. מדוע חייבים לקבל מים מהמוביל תקופה מסוימת בכל שנה?

תשובה

על מנת לשמור על משק המים, על השימוש היעיל במים וכדי לפתח מקורות מים נוספים, הוקמה רשות ממשלתית על משק המים הנקראת "נציבות המים". הנציבות פועלת תחת חסות המשרד לתשתיות לאומיות, והיא אחראית לקביעת מכסות מים, מחירי המים ותקנות הפיקוח על איכות ושימוש יעיל במים.

מערכת המים בישראל הינה מערכת מים ארצית המשלבת את כל מקורות המים ומאפשרת העברת מים מאזור לאזור בהתאם לשיקולים הידרולוגיים. לכן לפעמים עיר מסוימת תקבל שלישי מהמים ממקורות מי תהום ושני שלישי מן הכנרת, ולעתים הפוך. לפעמים מערכת המים הארצית תעלה מים מן הדרום צפונה במידה ובדרום ירדו יותר גשמים. הכל בהתאם לניהול משק המים המוכתב על ידי נציבות המים בהתאם לנסיבות.

3. האם מנטרים את מפעל "טבע" בכפר סבא?

תשובה

מפעל טבע מנוטר באופנים הבאים:

א. במפעל טבע קיים מתקן RTO שתפקידו המרכזי זה לטפל בממיסים כגון אתנול. ארובת ה-RTO מנוטרת באופן סדיר על פי דרישות המשרד להגנת הסביבה – באופן רציף על ידי המשרד ובנוסף פעמיים בשנה על ידי מעבדה מוסמכת. כמו כן, במפעל מותקנים ארבעה דודי קיטור הנדגמים אחת לשנתיים. נכון ליום 26.10.2017 הבדיקות נמצאו תקינות.

ב. שפכי מפעל טבע מנוטרים באופן שוטף על בסיס חודשי על ידי תאגיד הביוב העירוני.

ג. אנשי היחידה הסביבתית האזורית וכן כוונים של המשרד להגנת הסביבה מבצעים בדיקות פתע בסביבת המפעל בהתאם לדרישות עיריית כפר סבא ועל פי תלונות תושבים. כך לדוגמה החל הליך בדיקה שראשיתו בדרישה ממפעל טבע להעביר אפיון מקורות אפשריים לפליטת מזהמים לאוויר עד ליום 22.10.2017.

4. האם העירייה דורשת את נתוני הניטור של ארובות מפעל "טבע" בכפר סבא?

תשובה

עיריית כפר סבא דורשת ומקבלת דיווחים שוטפים מהמשרד להגנת הסביבה בדבר תקינות בדיקות נתוני הניטור הנערכים למפעל טבע בכפר סבא כמתואר לעיל. אולם לעירייה לא עומדים הכלים המדעיים והידע המקצועי הנדרשים על מנת לבדוק את הנתונים בעצמה, כך שאין כל תוחלת לקבל את נתוני הניטור עצמם כדבר שבשגרה.

יצוין כי נתוני פליטות מזהמים לאוויר ממפעלים פתוחים לציבור באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה [בכתובת הזאת](#).

5. מה הצעדים שננקטו כאשר אותרו ערכים לא תקינים במפעל "טבע" בכפר סבא?

תשובה

ככל שהמשרד להגנת הסביבה מוצא ערכים שאינם תקינים או ליקויים כאלו ואחרים הנופלים תחת אחריותו הוא בא בדרישה לתיקון הליקויים באופן אותו הוא רואה לנכון בנסיבות אותו עניין. ככל שדרישות המשרד אינן נענות, עומדים לרשותו כלים להתניית ואף לשלילת רשיון העסק של החברה וכן להטלת קנסות וסנקציות על החברה ועל מנהליה, עד כדי פתיחה בחקירה פלילית כנגד בעלי תפקידים בחברה.

6. מהם פתחי האוויר הגדולים המצויים בחצרות מפעל "טבע" בכפר סבא?

תשובה

אלו פתחי אוורור של חניית המכוניות התת קרקעית של עובדי החברה, המכילה כ-400 מקומות חניה.

7. מהו הליך רישוי העסקים?

תשובה

שאלה זו היא רחבה וקיימים היבטים רבים להליך רישוי העסקים. **בהקשר הסביבתי**, צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, מפרט את סוגי העסקים טעוני אישור המשרד להגנת הסביבה לרישיון עסק. על העסק חלה חובת בדיקה וביקורת שוטפת על פעילותו. בנוסף, מבוצע הפיקוח על ידי עובדי המשרד להגנת הסביבה ועל ידי עובדי היחידות הסביבתיות.

8. מה הרכב הועדה שהוקמה ל"סיווג אזורי התעשייה בכפר סבא"?

תשובה

איתי צחר, משנה למנכ"לית העירייה (יו"ר הועדה).
עידן חסון, פרויקטור בעיריית כפר סבא (מזכיר הועדה).
רעיה סבירסקי, מנהלת מחלקת רישוי עסקים וסגנית מנהל אגף הנדסה.
כינרת תירוש, מנהלת מחלקת תכנון.
עו"ד רויטל לן כהן, חברת מועצה.
עו"ד יובל לוי, חבר מועצה.
מעין צאיג, תושבת ונציגת ציבור.
מיטל ברקמן, תושבת ונציגת ציבור.
איציק מנהיימר, תושב ונציג ציבור.

9. מהם מקורות זיהום האוויר המשפיעים על תושבי מזרח העיר?

תשובה

- א. שריפות פסולת לא חוקיות – הן בשטח ישראל (כולל בשטח כפר סבא) והן בשטח הרשות הפלסטינאית.
- ב. ריסוסים חקלאיים.
- ג. ריח לולים ממושבים סמוכים.
- ד. מט"ש דרום השרון המזרחי (ניר אליהו) העולה על גדותיו.
- ה. הזרמת שפכים מן הרשות הפלסטינאית אל עבר נחל קנה.

- ו. גורמים נוספים בלתי מזוהים – חשד להשפעות סביבתיות של חברת "טבע" וגורמים תעשייתיים אחרים.
- ז. מטרדי רעש שככל הנראה מקורם ממפעל "טבע" בעיר.
- ח. מפגע פוטנציאלי - הקמת שתי תחנות כוח מבוססות גז באזור כפר סבא ("מפגש השלום" וצור נתן).

במסגרת פעילות ארוכה של עיריית כפר סבא אל מול האתגרים הסביבתיים באזורנו ובראשם מפגעי זיהום האוויר, גיבשנו תכנית פעילות מנחה ומקיפה להתמודדות שוטפת עם הנושא ועל פיה אנחנו ממשיכים לפעול תדיר – [קישור לתכנית העבודה](#).

10. איזה מפעלים מזהמים קיימים בעיר?

תשובה

הגדרת מפעל כמפעל מזהם וכן המעקב והבקרה עליו הם תחת אחריותו של המשרד להגנת הסביבה, המאפשר גישה ומעקב אחר נתונים אלו באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה [בכתובת הזאת](#).

11. מהו קו המתח הגבוה (400 מ"ו) המתוכנן באזור?

תשובה

מדובר על תכנית המקודמת בוועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים (ולנת"ע) הכוללת הקמת קווי מתח-על (400 ק"ו) באזור נרחב, שבחלקו סמוך לשטחה של כפר סבא, אשר נועדו להתמודד עם הגידול בעומס הצפוי באזור השרון, ועם הגידול הצפוי בזרימת האנרגיה החשמלית באזור זה כתוצאה מהוספת יחידות ייצור בטכנולוגיות שונות.

עם תחילת קידום התכנית, במרץ 2015, הביעו עיריית כפר סבא ומועצה אזורית דרום השרון את התנגדותן להעברת קווי מתח עיליים בקרבה יחסית לתושבים. על פי מיטב הידיעה, נכון לעת הזו הסטטוס התכנוני הנוכחי הוא הכנת תסקיר השפעה על הסביבה וקיום דיון בוולנת"ע לכשיהיה מוכן.

לנוחיותכם, ריכזנו את כל החומר המצוי ברשותנו בנושא בדף [השקיפות הסביבתית באתר העירוני](#).